

Instant fotografija: nekada i danas

Grubiša, Paula

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Graphic Arts / Sveučilište u Zagrebu, Grafički fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:216:693349>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-01**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Graphic Arts Repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
GRAFIČKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

Paula Grubiša

Sveučilište u Zagrebu
Grafički fakultet

SMJER: Dizajn grafičkih proizvoda

ZAVRŠNI RAD
INSTANT FOTOGRAFIJA:
NEKADA I DANAS

Mentor:
doc. dr. sc. Miroslav Mikota

Student:
Paula Grubiša

Zagreb, 2017.

SAŽETAK

Instant fotografski uređaji su se pojavili sredinom prošlog stoljeća i doživjeli su brojne uspone i padove. Prvi takav uređaj je bio Polaroid Land Model 95, klasični fotografski aparat koji je nakon okidanja momentalno razvijao fotografiju pomoću instant filma i time postao jedinstveni uređaj na tržištu. Ljudi su nakon okidanja htjeli imati fotografiju za uspomenu odmah, a to im je Model 95 i omogućio. Specifičnost ovakvog uređaja je bila i u samom filmu koji koristi, a to je instant film. Takav film zbog posebnog kemijskog sastava sam započinje proces razvijanja nakon okidanja fotografije. Imao je brojne pobornike i stekao je slavu, kako kod početnika i amatera u fotografiji, tako i kod brojnih poznatih i cijenjenih fotografa. Instant fotografija je imala svoje uspone i padove, ali je opstala i dan danas, a tome svjedoče brojni novi modeli instant fotografskih uređaja na tržištu. Kako se ljudska potreba i potreba potrošača s vremenom mijenjala, mijenjao se i ovaj uređaj te se kroz njegov dizajn može objasniti i moderniziranje društva. Prije *selfija*, digitalnih fotografskih aparata i mobilnih telefona bili su instant fotografski aparati, jedini uređaji za fotografiranje uz pomoć kojih smo odmah nakon okidanja bili u mogućnosti da uživamo u fotografiji. Njihov specifičan izgled se pokazao popularan među ljudima, pa danas i moderne aplikacije, kao što je na primjer Instagram, uključuju filtere i alate koji ga imitiraju.

KLJUČNE RIJEČI: instant fotografija, polaroid, instant fotografski aparati, instant filmovi

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. TEORIJSKI DIO	3
2.1. POVIJEST INSTANT FOTOGRAFSKIH APARATA	3
2.2. FILMOVI ZA INSTANT FOTOGRAFIJU	8
2.3. KROZ OBJEKTIVE POZNATIH FOTOGRAFA	14
2.3.1. David Hockney	15
2.3.2. Ansel Adams	16
2.3.3. Walker Evans	17
2.3.4. Lucas Samaras	18
2.3.5. Christopher Makos	19
2.3.6. Maripol	20
2.3.7. Andy Warhol	21
2.4. NAJBOLJIH SEDAM INSTANT FOTOGRAFSKIH APARATA DANAS ..	24
2.4.1. Fujifilm Instax Mini 8	24
2.4.2. Fujifilm Instax Mini 90	25
2.4.3. Fujifilm Instax Wide 300	26
2.4.4. Lomo Instant Wide	27
2.4.5. Polaroid 600 Type	28
2.4.6. I-1	29
2.4.7. Polaroid Snap	30

3. PRAKTIČNI DIO	31
3.1. Fujifilm Instax mini 8	32
3.2. Simulacija polaroid fotografije u Photoshopu	35
3.3. Simulacija polaroid fotografije u <i>online editoru</i> Pickmonkey	41
4. REZULTATI I RASPRAVA	45
5. ZAKLJUČAK	46
6. LITERATURA	47

1. UVOD

Sustav instant (trenutačne) fotografije postavio je 1947. godine Edwin Land, pod komercijalnim nazivom Polaroid. Sustav se temelji na posebnom fotografskom aparatu i materijalu koji omogućuje dobivanje gotove fotografije desetak sekundi nakon snimanja. Uređaji za instant fotografiju koriste specijalne filmove i ugrađeni sistem za razvijanje. Temelj takve fotografije je poseban fotografski materijal koji se sastoji od negativa i pozitiva. U negativu se nalaze slojevi od kojih svaki bilježi drugi dio spektra, jedan crveni, drugi zeleni i treći plavi. Iznad svakog sloja se nalazi razvijatelj koji sadrži bojilo komplementarne boje onoj na koju je sloj osjetljiv. Kada osvijetljeni fotografski materijal prođe kroz sistem valjaka fotografskog aparata, pokreće se kemizam i bojila difundiraju prema pozitivu gdje se pretvore u netopivi oblik i stvaraju pozitivnu fotografiju. [1]

Povijest Polaroida je započela 1924. godine, kada je harvardski brucos EDWIN H. LAND napustio školovanje kako bi se posvetio vlastitom istraživanju. 1926. godine je patentirao prvi sintetički polarizator koji se koristio kao leća kod fotografskih uređaja i naočala. Originalna ideja iza prvog instant fotografskog uređaja, u ovom slučaju prvog Polaroida, je bila stvoriti fotografski aparat koji daje razvijenu fotografiju odmah nakon fotografiranja i da je lako s njim rukovati. Edwin je na upit svoje trogodišnje kćeri, „Zašto ja ne mogu imati sliku u ruci odmah?“ nakon fotografiranja, dobio ideju i krenuo s istraživanjem o instant filmovima.

Tvrtka Polaroid je 2009. godine obustavila proizvodnju fotografskih aparata i instant filmova, ali to nije bio kraj instant fotografije. Priliku za napredak su vidjele tvrtke FUJI i IMPOSSIBLE PROJECT te su nastavile s proizvodnjom filmova i stvaranjem novih modela instant fotografskih uređaja namijenjenih mlađoj populaciji, što je bio pun pogodak. Na taj način su stari korisnici Polaroida imali priliku isprobati i nove, modernizirane modele koji su kompaktniji i lakši od starih.

Primamljiv i mladenački dizajn je osvojio publiku diljem svijeta i omogućio instant fotografiji povratak na tržište s prihvatljivijim cijenama i većom dostupnosti.

Danas su raznobojni instant fotografski aparati *gadgeti* brojnim blogericama i *influencerima* na društvenim mrežama te predstavljaju duh starih Polaroida u novim tijelima. Također, kako bi se još više omogućila jedinstvenost doživljaja korisnicima, proizvode se brojni dodaci uređaju, poput personaliziranih futrola, privjesaka, leća, okvira, fotoalbuma, naljepnica i *stylish* dodataka.

Svrha ovog rada je približavanje instant fotografskim aparatima, kako novim modelima, tako i starim, koji su unatoč prestanku proizvodnje, nastavili osvajati tržište u novom ruhu, što nas dovodi do zaključka da korisnici nisu odbacili instant fotografiju niti ideju koju predstavlja, već je samo tražila modernizaciju i modele prilagođene vremenu.

2. TEORIJSKI DIO

2.1. POVIJEST INSTANT FOTOGRAFIJE

Edwin H. Land je 1937. godine osnovao tvrtku Land-Wheelwright Laboratories, koja je kasnije, nakon izuma prvog Polaroida, postala poznata kao tvrtka Polaroid. U početku, tvrtka je proizvodila samo polarizirane sunčane naočale i leće.

1944. godine, dok je bio na odmoru, kćer ga je pitala zašto treba čekati toliko dugo da vidi svoju fotografiju koju je fotografirao. To mu je dalo ideju i 1947. godine je Land najavio svoj prvi fotografski uređaj koji će davati razvijenu fotografiju nakon manje od minute. Takva najava je izazvala ismijavanje od strane nekih proizvođača fotografske opreme, koji su njegov izum opisali kao „igračku“ koja neće opstati niti godinu dana na tržištu. Naravno, bili su u krivu jer je u sljedećih 20 godina više od 14 milijuna Amerikanaca posjedovalo Polaroid fotografske uređaje i tvrtka Polaroid Corporation je postala drugi najveći proizvođač fotografskih uređaja u Sjedinjenim Američkim Državama.

Slika 1. Edwin Land s modelom Polaroid SX-70 i instant fotografijom
(https://c1.staticflickr.com/4/3065/2412415682_dfce2f8b3d.jpg)

Nakon istraživanja i unaprjeđenja uređaja, Polaroid fotografski aparati su stvarali visoko kvalitetne fotografije u samo 10 do 20 sekundi, koristeći svoju jedinstvenu metodu. [2]

Prvi instant fotografski aparat, Land je lansirao 1947. godine i nazvao je Polaroid Land Model 95 (*Slika 1.*) i skupa s njim je u prodaju pušten 1948. godine i film za izradu instant fotografija. Koristio je dvije odvojene role, negativnu i pozitivnu, i sustav tlačnih valjaka koji raspodjeljuju kemikalije ravnomjerno po papiru što je omogućavalo izradu fotografije u fotografskom aparatu.

U nadolazećem desetljeću, Landovi fotografski aparati su doživjeli široku upotrebu i ogroman komercijalni uspjeh. Polaroid Model 20 Swinger iz šezdesetih godina je ostao jedan od najprodavanijih modela u povijesti fotografije.

Instant fotografija pokazala se korisna u izradi fotografija za osobne iskaznice, putovnice, ultrazvuk i još mnogo namjena koje su zahtijevale brzu izradu fotografija. Koristili su ih policijski i protupožarni istražitelji za lakšu dokumentaciju dokaza.

Sedamdesetih godina 20.stoljeća prodavalo se milijardu Polaroid fotografskih aparata godišnje koji su sloveli kao najjednostavniji na svijetu. Njezinoj popularnosti ne odmaže da u izradi fotografije ne sudjeluje treća osoba, stoga je instant fotografija bila glavni medij tadašnje erotike.

Ovisno o tipu filma koji se koriste, Polaroid fotografske aparate možemo podijeliti na više kategorija. Prvi modeli prije 1963. su koristili film u roli umjesto odvojenih listova papira, koji su se pojavili u nadolazećim godinama. Film u roli se sastojao od dvije role, jedne pozitivne i druge koje je sadržavala razvijajuću tvar i negativ. Dolazila je u tri različite veličine, tzv. serije 20, 30 i 40. Pakirani film je dolazio u dvije serije, serija 100 (pravokutni) i serija 80 (kvadratni). [3]

Sljedeća generacija Polaroida se pojavila 1970-ih, Polaroid SX-70, poznatiji pod nazivom Time Zero (Slika 2.) koji je bio potpuno automatski i davao je instant fotografije u boji.

Slika 2. Polaroid Time-Zero

http://1.bp.blogspot.com/-K2ebz1FtcgE/T7utdXrx5-I/AAAAAAAAACTQ/uQhheUjG87c/s1600/polaroid_timezero-654x490.jpg

Godinu nakon izbacivanja ovog uređaja, Polaroid tvrtka je izbacivala 5000 komada ovog modela dnevno na tržište. Time Zero je koristio kvadratni format integralnog filma koji je bio značajno tehnološki unaprijeđen i tako Polaroidima doveo još širu masovnu upotrebu i popularnost kod publike. Bio je baziran na mogućnosti filma da integrira sve slojeve za vrijeme eksponiranja i razvije i fiksira fotografiju u roku od minute u tijelu aparata.

1980-te su dovele seriju 600. Upotrebom ove serije ili serije Professional 779, poput modela Pronto, Sun 600 i One600 je bilo u mogućnosti producirati fotografiju četiri puta brže nego kod modela SX-70. Devedesetih godina, dizajneri su pokušavali izumiti kompaktnije i otpornije Polaroid fotografske aparate, tako je nastao Polaroid Captiva, ultra kompaktan model instant fotografskog aparata, koji je davao brze, ali kvalitetne portrete. [2]

Iako je povijest tvrtke Polaroid bila sjajna, s tehničkim napretkom i rivalstvom s uspješnijim Kodakom je njen sjaj počeo blijediti, Tvrtka je doživjela bankrot 2011. godine i tada su počeli mnogi pravni problemi. Prije toga je bilo pokušaja spašavanja i obnavljanja tvrtke, poput preuzimanja većine posla od strane tvrtke PHC – Polaroid Holding Company, ali ni to nije pomoglo te je 2005. godine tvrtka Flextronics kupila Polaroid manufakturne pogone i odlučila ih premjestiti u Kinu jer im je to bilo mnogo jeftinije.

U sljedećih 5 godina, obnovljena tvrtka je predstavila PoGo TWO, Polaroidov prijenosni PoGo fotografski printer s ugrađenim digitalnim fotografskim aparatom. U ožujku 2009. godine, nakon korupcijskog i pravnog skandala, brend Polaroid je ponovno prodan. [2]

Ovaj događaj su mediji proglasili kao kraj jedne ere u povijesti fotografije. Dvije tvrtke Fuji i Impossible Project su uskočile i nastavile s proizvodnjom filmova koji su odgovarali starijim modelima Polaroida i na taj način omogućili vlasnicima Polaroid fotografskih aparata diljem svijeta da ga nastave koristiti. Fuji je čak i izbacio Fujifilm Instax mini fotografski uređaj koji se nastavlja proizvoditi i dan danas u obliku novijih modela i daje male fotografije kvadratnog oblika. [3]

Impossible Project trenutno proizvodi stare modele poput SX-70, Spectra i 600, kao i 8×10 instant film. Iako je korištene Polaroid uređaje lako pronaći za malu cijenu, filmove je teško pronaći bilo gdje osim u Sjedinjenim Američkim Državama, a i poprilično su skupi. [2]

Polaroid je 2012. predstavio novi digitalni instant fotografski aparat kojim se nadaju vratiti onaj duh Polaroidovih fotografskih aparata iz prošlosti. Fotografski aparat Z2300 (Slika 3.) koristi Zink tehnologiju ispisa odmah u uređaju. Radi se o posebnom višeslojnom papiru koji reagira pod toplinom i aktivira boju. Fotografije se mogu uređivati naknadno, ali i odmah u fotografskom aparatu te se mogu obrezati, ali možete primijeniti i posebne Polaroid filtere te staviti okvir na sliku prije razvijanja fotografije.

Slika 3. Polaroid Z2300 iz 2012. godine

(<http://truly.net.com/wp-content/uploads/2014/06/Cameras-PolaroidCamera.jpg>)

Ovaj model je bio nasljednik modela Z340 koji se nije proslavio izgledom, kvalitetom, a ni cijenom. Zbog toga je Z2300 koštao duplo manje (160 dolara), a sam uređaj ima 10 megapikslni senzor te može snimati i 720p HD video. Ugrađen je 3 inčni ekran, mikrofoni i bljeskalica, a slike je mogao spremati i na SD kartice (do 32 GB). [4]

2.2. FILMOVI ZA INSTANT FOTOGRAFIJU

Vrste instant filmova

Ekspozicija se inače odvijala unutar tijela fotografskog aparata i razvio bi se negativ. Kopija u pozitivu je stvarana u tamnoj komori, gdje svjetlost prolazi kroz negativ i tako otkriva drugu emulziju – fotoosjetljivi papir koji je potrebno razviti. Landov jedinstveni Polaroid film je spajao neke dijelove tog procesa; film je sadržavao negativ emulziju i pozitiv papir, sve zajedno. Nazvali su ga instant film i sadržavao je sve kemikalije potrebne za razvijanje i fiksiranje fotografije.

Polaroid film je dolazio u raznim veličinama, od manjih veličina 24mm × 36mm do većih formata poput 50.8cm × 61cm, ali je najpoznatiji bio onaj u veličini 83mm × 108mm. S vremenom, instant film je dolazio i u različitim ISO vrijednostima, od ISO 4 do ISO 20000, ali najčešće od ISO 80 do ISO 5000. [2]

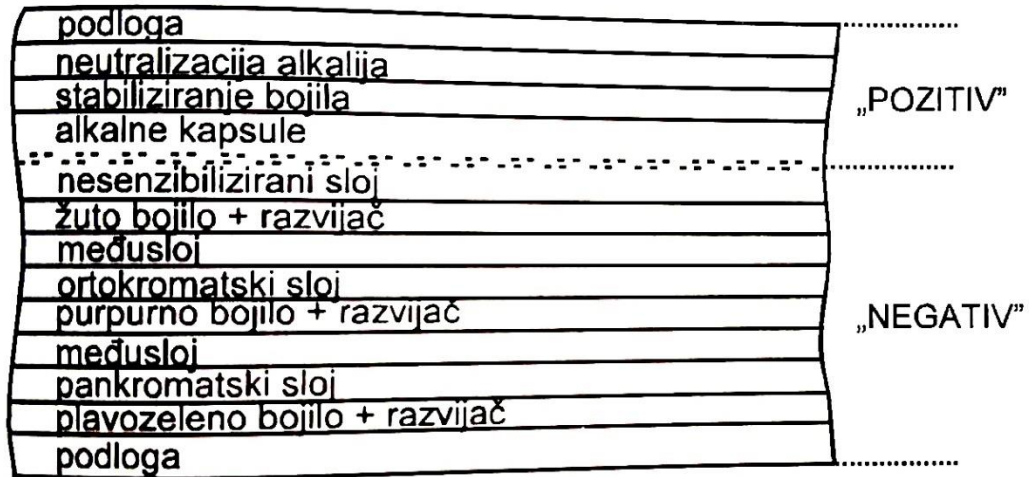
Najraniji modeli Polaroida na rolani film zahtijevali su upotrebu svjetlomjera za postavljanje ekspozicijskih postavki na leći. Potrajalo je nekoliko godina kako bi se originalna ideja u potpunosti realizirala do dolaska integral film fotografskih aparat u 1970-ima.

Postoje dvije osnovne vrste filma za trenutačnu fotografiju, a to su odjeljujući i integralni filmovi. Odjeljujući se film drži na određenoj temperaturi u izvjesnom vremenskom razdoblju nakon što izađe iz fotografskog aparata, a zatim se mora odijeliti negativna pozadina. Integralni se filmovi razvijaju dok ih promatrate. Svaki je film oblikovan za specifične fotografske aparate:

Polacolor (odjeljujući) za područje Polaroid EE i za specijalne kazete na uobičajenim fotografskim aparatima; SX-70 za SX-70 i 1000 područje, Kodakov PR 10 (integralni) za bilo koji Kodakov fotografski aparat za trenutačnu sliku.

Instant fotografija koristi poseban fotografski materijal (*Slika 4.*) koji se umeće u fotografski aparat, a dolazi u pakiranju od deset komada, što znači deset fotografija. Fotografski aparat projicira sliku na fotografski materijal kao bilo koji drugi standardni fotografski uređaj. Kemikalije se šire pomoću valjaka preko fotografskog materijala dok se on još nalazi u tijelu fotografskog aparata.

Nastala kemijska reakcija uzrokuje razvijanje fotografije i za to je potrebno svega nekoliko minuta. Na kraju, iz fotografskog uređaja izlazi razvijena fotografija prepoznatljiva po svome bijelom okviru.

Slika 4. Presjek Polaroid fotografskog materijala
(Miroslav Mikota, Kreacija Fotografijom, Čvorak Zagreb 2000.)

Trenutačni filmovi za fotografije u boji u osnovi su troslojna pakiranja s ugrađenim tvarima za razvijanje. SX-70 film koristi sistem gdje se eksponirani srebro-halogenidi razvijaju u crno bijeli srebreni negativ. Boje se zaustavljaju tamo gdje se susreću sa srebrom dok ostali dio prolazi i stvara pozitiv u boji. Kodakov PR-10 film koristi obrnuti sistem gdje se razvijaju neekspozirani srebro-halogenidi, a to razvijanje aktivira boje koje tvore pozitiv.

U dobrom fotografskom aparatu će svi filmovi dobro zabilježiti boje – osim zelenih, koje su često blijede, pa krajolici djeluju prilično jednolično. Tonovi ljudske puti su dobri, a boje su bolje općenito na sunčevom svjetlu i uz svjetlo bljeskalice za koju su filmovi izbalansirani. PR-10 i Polacolor mogu pokazati prevladavajući ton na ekstremnim temperaturama. Ekspozicija se može neznatno pomaknuti kontrolom svjetla/tame, ali se reagiranje filma kroz čitavo područje filma može vidjeti samo na uobičajenim fotografski aparatima, dok duga ekspozicija i razvijanje Polacolora daju tamne, prigušene tonove.

Polacolor film za upotrebu u uobičajenim fotografski aparatima može se nabaviti u različitim formatima. Ovaj sistem omogućuje upotrebu punog područja kontrola fotografskih aparata, a također i mogućnost iskorištavanja učinka povećanog vremena ekspozicije. Slabo svjetlo, duga ekspozicija i produženo vrijeme razvijanja proizvode prigušene boje i bogato tonsko područje. Mnogi umjetnici su vidjeli potencijal instant fotografije te su koristili Polaroid fotografske aparate, kako za vlastite autoportrete, tako i za fotografiranje slavni osoba.

(Slika 5.) [5]

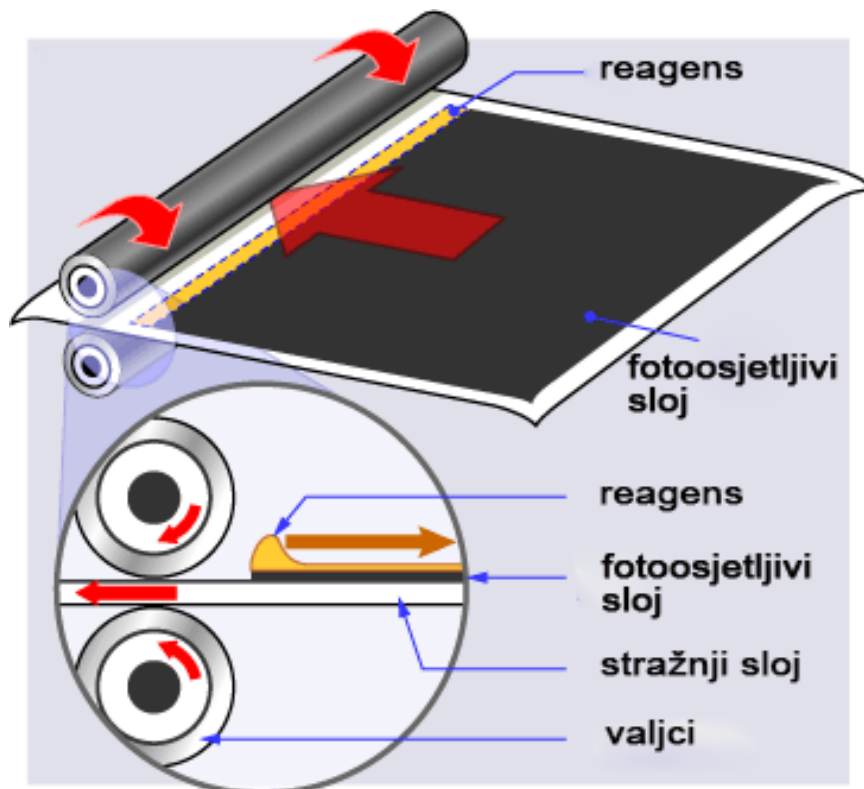
Slika 5. Polaroid fotografije Andyja Warhola

(http://24.media.tumblr.com/d9b2d33f53475afcf79a4af151ddfeff/tumblr_miflyli3gR1r7I4jwo2_1280.jpg)

Princip rada instant filma

Polaroid ili instant film je vrsta filma koja se koristi kod instant fotografskih uređaja. Ova specifična vrsta filma u sebi sadrži kemikalije potrebne za razvijanje i fiksiranje fotografije koja biva eksponirana i razvijena unutar samog fotografskog uređaja svega nekoliko minuta nakon okidanja.

Prvi Polaroid filmovi i fotografski uređaji su predstavljeni tijekom 1960-ih. Rana tehnologija bila je bazirana na procesu provlačenja filma kroz valjke koji su otvarali spremnik s reagensom. (Slika 6.) Valjci su ga razmazivali po osvjetljenom negativu i pozitivnom listu. Trajanje ovog procesa je ovisilo o vrsti filma i temperaturi, a na kraju bi se razvijeni list fotografije odlepljivao od negativa.

Slika 6. Instant film u roli

(<https://notquiteinfocus.files.wordpress.com/2014/07/instant-film-reagent.gif>)

Integralni Polaroid film, koji je automatski razvijao i fiksirao fotografiju bez uplitanja fotografa, je predstavljen 1972. godine.

Instant pozitivni film funkcionira na način da pozitivni film, koji kasnije čini fotografiju, ima mogućnost da pomiče boje od negativa do pozitivnog filma kroz reagens. Proces varira od filma do filma i postaje sofisticiraniji i kompleksniji. U početku je film distribuiran u rolama, a danas dolazi u paketima od 8 do 10 listova papira.

Crno bijeli instant film je najmanje kompleksan. Nakon stvaranja i osvjetljavanja u tijelu fotografskog uređaja, film je potisnut na list pozitiva. Neosvijetljene čestice srebro-halogenida su otopljene na listu negativa pomoću reagensa i prenesene na list pozitiva.

Landova Serija 40 fotografskih filmova u roli (8x10cm) je bila prva serija instant filmova i predstavljena je 1940-ih godina. Svaka je davala 8 crno bijelih fotografija i zahtijevala je dodatni adapter za filmove koji se postavljao na stražnji dio Polaroida Land 40.

Subtraktivni filmovi u boji su bazirani na slojevima emulzija i boja. Negativ je nositelj 3 sloja emulzije osjetljive na primarne boje. Svaki od njih također sadržava sloj razvijajuće boje i komplementarne boje ispod sebe. Jednom kad je negativ osvjetljen, reagens omogućuje razvijajućoj boji prijenos od negativa do lista pozitiva. Slojevi emulzije su osvjetljivani do odgovarajuće boje i tada započinju blokirati komplementarnu boju koja se nalazi ispod, reproducirajući originalnu boju.

Proces integriranog filma je sličan procesu subtraktivnog filma u boji, ali je unaprijeđen mogućnosti filma da integrira sve slojeve, za vrijeme ekspozicije, razvijanja i fiksiranja. Fotografija sama po sebi je fiksirana u plastičnom omotu, često povezivanom s Polaroidom.

Neki od prvih filmova u boji je proizvela tvrtka Polaroid u 1960-ima, također kao dio serije 40 koja će kasnije evoluirati u poznati Polacolor.

Aditivni film je baziran na maski u boji transparentnih crvenih, zelenih i plavih linija. Emulzijski slojevi crne i bijele reproduciraju boju fotografije u transparentnom filmu. Oko lako uklapa sve primarne boje zajedno i formira pravu boju.

Nakon što je Polaroid povukao sve svoje proizvode za instant fotografiju s tržišta 2008., manjak proizvoda su uspješno nadoknadile tvrtke Fuji i Impossible projects proizvodnjom starih i novih modela. [6] (Slika 7.)

Slika 7. Impossible Project u New Yorku

(<http://rodklukas.com/wp-content/uploads/2012/03/cover.jpeg>)

2.3. KROZ OBJEKTIVE POZNATIH FOTOGRAFA

Najpoznatija fotografija snimljena Polaroidom je takozvani Mormoon Polaroid, snimka atentata na J. F. Kennedyja 1963. u Dallasu. Poznata je i Polaroid snimka mrtvog Elvisa Presleyja u lijesu, koju je 1977. njegov rođak Bobby Mann prodao tabloidu National Enquirer.

David Hockney, Helmut Newton i Robert Rauschenberg samo su neki od umjetnika koji su se u nekoj fazi svoje karijere poigrali Polaroidima. Sama kompanija Polaroid ima veliku zbirku umjetničkih fotografija, u povodu 50. obljetnice organizirana je izložba koja je obišla svijet, a i Tachen je objavio "Polaroid Book".

I Robert Mapplethorpe je, prije nego što je od svog mentora i ljubavnika Sama Wagstaffa u ruke dobio Hasselblad fotografski aparat, imao svoju Polaroid fazu. Najzloglašeniji fotograf iz 80-ih, koji je postao slavan po svojim seksualno eksplicitnim i homoerotskim fotografijama, na pozivnicu svoje prve izložbe 1973. stavio je nekonvencionalni autoportret s Polaroid kamerom.

Mnogo je fotografija njegove tadašnje cimerice, ljubavnice i prijateljice iz Chelsea Hotela, Patti Smith. Istovremeno s potragom za vlastitim umjetničkim izrazom, Mapplethorpe je tragao i za vlastitim obrisima seksualnosti, stoga fotografije iz njegova ranog razdoblja donose mnoge prizore zgodnih mladih muškaraca. Polaroid je omiljeno oruđe i najpoznatijeg japanskog fotografa, kontroverznog Nabuyoshija Arakija. Omiljeni motivi su mu seks, golotinja i smrt, a glasovite su njegove fotografije golih vezanih žena. I talijanski arhitekt Carlo Mollino (1905. - 1973.) bio je strastveni korisnik Polaroid fotografskih uređaja. Nakon njegove smrti u Villi Zairi u okolici Turina pronađeno je više od 2000 polaroida erotskog karaktera. Fotografije su prikazivale uglavnom gole žene, a arhitekt ih je snimio u razdoblju od 1960. do 1973.

Većina fotografa u nekom je razdoblju svog stvaralaštva radila s Polaroidima. Takav je slučaj i s hrvatskim autorima, poput Mie Vesovića i Igora Kuduza. [7]

2.3.1. David Hockney

David Hockney je poznati engleski slikar, dizajner i fotograf rođen 1937.godine. Važan je pridonositelj pop-art pokretu iz 1960-ih te ga se smatra jednim od najutjecajnijih britanskih umjetnika 20.stoljeća.

Slikao je, fotografirao portrete prijatelja i bio scenograf za Royal Court Theatre, Glyndebourne, La Scalu i za Metropolitansku Operu u New Yorku.

Ranih 1980-ih je počeo praviti fotokolaže koje je nazvao Joiners, koristeći Polaroid fotografske aparate i fotografiju u boji. Prvu fotomontažu je napravio s fotografijom svoje majke, a fotografije nastale iz različitih perspektiva i vremena su rezultirale stilom koji je podsjećao na kubizam, na što je Hockney i ciljao.

(Slika 8.)

Rođen je sa sinestezijom, fenomenom koji dovodi do povezivanja osjetila različitih modaliteta (npr. uz zvučne podražaje, sinestete mogu imati vizualna iskustva poput boja ili oblika, a vizualni podražaji mogu izazivati zvučna ili mirisna iskustva). To je uvelike utjecalo na njegove radove jer je kroz glazbu vidio sinestetičke boje. [8]

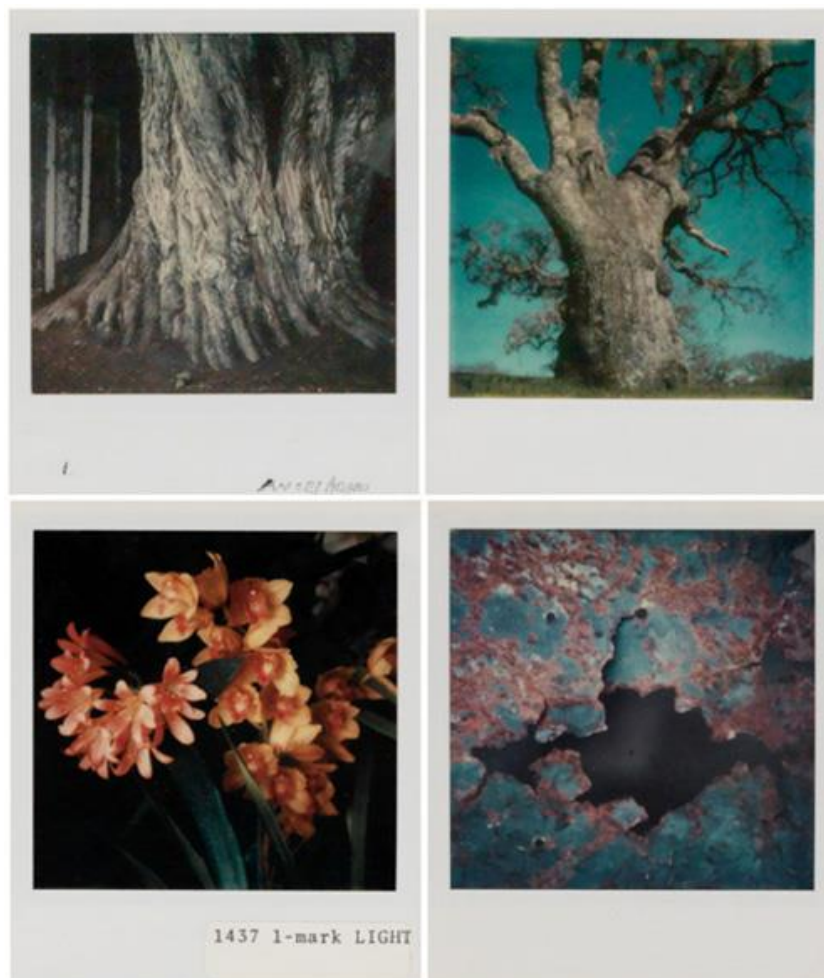
Slika 8. Kolaž fotografija Davida Hockneya

(<https://photoproductionz.files.wordpress.com/2014/04/david-hockney-collage.jpg>)

2.3.2. Ansel Adams

Ansel Adams je američki fotograf i stručnjak za pitanja čovjekove sredine rođen 1902. godine u San Franciscu. Njegove crno-bijele fotografije pejzaža Američkog Zapada su bile masovno otiskivane na kalendarima, posterima i knjigama. (Slika 9.) Bio je veliki pobornik Polaroida koje je često koristio te je tako postao i savjetnik u Polaroid tvrtki.

Objavio je brojne knjige o fotografiji i fotografske priručnike, a s ciljem priznavanja fotografije kao umjetnosti, 1940. godine je ustanovio odsjek za fotografiju u Muzeju moderne umjetnosti u New Yorku. U kasnijem razdoblju života dobio je brojne nagrade i priznanja od kojih se ističe Haselblad nagrada iz 1981. godine. Također se zalagao za očuvanje američke prirodne baštine. [9]

Slika 9. Polaroid fotografije Ansel Adamsa

(<http://hyperallergic.com/wp-content/uploads/2012/03/color-ansel-adams-500.jpg>)

2.3.3. Walker Evans

Walker Evans je bio američki fotograf i novinar rođen 1903.godine u San Louisu poznat po svojim fotografijama iz vremena Velike ekonomske krize u Sjedinjenim Američkim Državama. (Slika 7.)

U početku svoje fotografske karijere, bio je zaposlen da fotografira Kubu i njene stanovnike za vrijeme diktature Machada y Moralesa. Prvi prizori koje je ovjekovječio su bili oni havanskog siromaštva i portreti radničke klase u stanju straha i očaja. Njegove kasnije fotografije su imale cilj upozoravanja američkog urbanog stanovništva na ruralno siromaštvo u vrijeme vrhunca Velike ekonomske krize, a najčešći prizori su mu bili brijačnice, trgovine i ruralni domovi koji su bogato prikazivali detalje tadašnjeg vremena i načina života.

Bio je obožavatelj Polaroidovog modela SX-70, nakon što zbog lošeg zdravstvenog stanja i starosti nije bio u mogućnosti koristiti veliku i tešku fotografsku opremu. Mnogo njegovih radova je u trajnom vlasništvu muzeja i institucija poput Metropolitanskog muzeja umjetnosti. [10]

Slika 10. Polaroid fotografije Walkera Evansa

(<http://www.organiconcrete.com/wp-content/uploads/2013/11/polaroid.jpg>)

2.3.4. Lucas Samaras

Lucas Samaras je umjetnik rođen u Grčkoj 1936.godine. Slikao je, izrađivao skulpture i bio dramski umjetnik prije nego što se počeo baviti fotografijom. Najčešće je fotografirao autoportrete (*Slika 10.*) i kolaže koristeći Polaroid fotografske aparate i manipulirajući mokrim bojama fotografskog filma je stvarao naizgled iskrivljene i unakažene fotografije. Takvu zbirku je nazvao „Photo-Transformations“. [11]

Predstavljao je Grčku 2009. godine na 53. međunarodnoj umjetničkoj izložbi s umjetničkom instalacijom „Paraxena“. Njegova djela su poznata diljem svijeta i izložena na brojnim svjetskim fotografskim izložbama. [12]

Slika 11. Auto-polaroidi Lucasa Samarasa

([https://s3-us-west-](https://s3-us-west-2.amazonaws.com/sfmomamedia/media/t/collection_images/dYCczjHIAVbT.jpg)

[2.amazonaws.com/sfmomamedia/media/t/collection_images/dYCczjHIAVbT.jpg](https://s3-us-west-2.amazonaws.com/sfmomamedia/media/t/collection_images/dYCczjHIAVbT.jpg))

2.3.5. Christopher Makos

Christopher Makos je američki fotograf i umjetnik s brojnim priznanjima i cijenjen po portretima koji su nastali u suradnji s Andyjem Warholom. Njegove fotografije su bile objavljene na naslovnica mnogih poznatih časopisa poput Rolling Stonea, New York Magazinea, Peoplea i Interviewa. Često je fotografirao Warhola i brojne druge poznate ličnosti poput Johna Lenona, Micka Jaggera, Elizabeth Taylor i Salvadora Dalíja. (Slika 12.) [13]

Njegovi radovi su u privatnom i trajnom vlasništvu preko 100 muzeja i privatnih kolekcionara, poput Malcoma Forbesa, Pedra Almodóvara i Giannia Versacea.

Makosovi posljednji projekti uključuju zbirku Polaroid SX-70 fotografija s esejem njegovog prijatelja, Clavina Kleina. Posljednja zbirka, LADY WARHOL, sadrži 120 portreta Andyja Warhola s različitim perikama i *make-up* transformacijama. [14]

Slika 12. Polaroidi Christophera Makosa

(http://media.ai-ap.com/images/dart/wp-content/images/makos_3uplow.jpg)

2.3.7. Andy Warhol

Andy Warhol (*Slika 14.*) je bio američki umjetnik, slikar, dizajner i filmski stvaratelj ukrajinskog podrijetla. Rođen u Pittsburghu, svoju karijeru je započeo kao komercijalni ilustrator te je nakon izlaganja svojih djela u galerijama 1950-ih godina, počeo biti poznat i priznat utjecajni i kontroverzni umjetnik. U prvoj polovici 1960-ih godina postaje vodeća ličnost pop arta, umjetničkog pokreta koji se služi ikonografijom i tiskarskim tehnikama masovne kulture. Prikaze predmeta masovne potrošnje umnožava i izvodi u sitotisku (Campbell-juha, Coca-Cola, Brillo sapuni). Kasnije uvećava portrete tzv. super-zvijezda, prikazujući ih u smjelim kromatskim kontrastima (Elvis Presley, Marilyn Monroe, Elizabeth Taylor...).

Slika 14. Andy Warhol s Polaroid fotografskim aparatom

http://images2.corriereobjects.it/methode_image/2015/10/02/Tecnologia/Foto%20Tecnologia%20-%20Trattate/polaroid1_ori_crop_MASTER_0x0.jpg?v=201510021407)

Producirao je prvi album utjecajne rock-grupe Velvet Underground te pokrenuo reviju "Interview" i vlastitu televizijsku stanicu. U studiju "The Factory" snima avangardne, tzv. underground-filmove ("San", "Djevojke iz Chelsea", "Empire State Building"). Objavio je knjigu "POPism" i zbirku fotografija "America".

Slika 15. Auto-polaroid fotografije Andyja Warhola

(http://www.hollywoodreporter.com/sites/default/files/custom/Stephanie/Sam/Andy_Warhol_Portrai%231146827.jpg)

Kako je svoje radove izrađivao u brojnim tehnikama, tiskao ih je, fotografirao, izrađivao na svili, a bavio se i kiparstvom, filmom i glazbom, Warhol je prozvan i prvim svjetskim multimedijalnim umjetnikom. [16]

Warhol je tražio svoje teme, koje bi ga razlikovale od drugih pop-art umjetnika. Prijatelji su mu rekli da slika stvari koje najviše voli, pa je često fotografirao autoportete. (Slika 15.) Na sebi svojstven način, shvaćajući stvari doslovno, počeo je slikati svoje omiljene stvari. Za svoju prvu veliku izložbu slikao je konzerve Campbell's Soup, koje je jeo za ručak tijekom cijelog života. Warhol je volio novac, pa je slikao novčanice, te je isto tako volio zvijezde, pa je slikao i njih.

Warhol se bavio i smiješnim i ozbiljnim temama, birajući predmete od konzerve juhe do električne stolice. Koristio je istu tehniku – tisak na tekstil, serijska reprodukcija i upotreba svijetlih boja – bez obzira na to da li slika glamurozne zvijezde, predmete iz svakodnevnog života ili slike samoubojstava, prometnih nesreća i sl. (Slika 16.)

Slika 16. Polaroidi slavnih ličnosti Andyja Warhola

(http://www.americansuburbx.com/wp-content/uploads/2013/05/tumblr_mjflyli3gR1r7l4jwo1_1280.jpg)

Jedinstveni element njegovog rada je njegov kreativni stil – potpuna bezizražajnost. Ovo se vidjelo i u njegovom ponašanju – često se „pravio glup“ u medijima i odbijao je objašnjavati svoj rad. Poznat je po tome što je rekao da sve što ljudi trebaju znati o njemu i njegovom radu je već tu – na površini. To čini njegov rad još zanimljivijim, jer ostavlja publici da interpretiraju njegovo značenje. [17]

2.4. NAJBOLJIH SEDAM INSTANT FOTOGRAFSKIH APARATA DANAS

Unatoč povećanoj digitalizaciji modernog života, postoji jedan staromodni trend koji nas neće tako brzo napustiti. Instant fotografski aparati su potpuno suprotni pametnim uređajima i ne postoji ništa bolje od gledanja boja kako se razvijaju i tvore fotografiju.

Svi fotografski aparati i odgovarajući filmovi, variraju cijenom i funkcionalnošću, a ovi su poljuljali tržište i publiku koja ih je objeručke prihvatila.

2.4.1. Fujifilm Instax mini 8

Slika 17. Fujifilm Instax Mini 8 fotografski aparat
(<https://ekupi.blob.core.windows.net/ekupih/5058860.jpg>)

Poprilično jeftin, ali dovoljno malen i kompaktan da stane u svaku torbu, Instax mini 8 (Slika 17.) je odličan fotografski aparat za svakoga, pa i za početnike. Iznimno je lako rukovati s njim; samo se stavi film, uperi i klikne prednje dugme. Ima automatski svjetlosni senzor koji pokazuje koju od 4 postavke treba koristiti, pa ne trebate razmišljati o mogućim preeksponiranim fotografijama.

2.4.3. Fujifilm Instax Wide 300

Slika 19. Instant fotografski aparat Fujifilm Instax Wide 300

(<http://i.amz.mshcdn.com/6SWPlt13BG73lcq3XlqsmqSmC7U=/fit-in/1200x9600/http%3A%2F%2Fmashable.com%2Fwp-content%2Fuploads%2F2015%2F09%2Ffujifilm-instax-wide-300-review-thumb.jpg>)

Fotografije uslikane s modelom Fujifilm Instax Wide 300 (Slika 19.) su uvelike slične tradicionalnim Polaroid fotografijama jer dolaze u većoj veličini, točnije duplo veće od Instax Mini fotografija. Prilagođen je za grupne fotografije obiteljskih okupljanja jer omogućuje jasan prikaz više subjekata na fotografiji, a ima i ugrađenu bljeskalicu. [19]

Sa samo dvije postavke leće i dodatnom lećom za makro fotografiju te ogledalom za autoportrete, ovaj uređaj zrači jednostavnošću koju Instax dobro projicira, a također je prilagođen početnicima koji žele veće fotografije, tradicionalnog Polaroid štih.

2.4.4. Lomo Instant Wide

Slika 20. Lomo Instant Wide fotografski uređaj

(http://www.photographyblog.com/images/sized/images/uploads_ee2/news_images/lomo_instant_wide-550x239.jpg)

Lomo Instant Wide fotografski aparat (*Slika 20.*), malo većih dimenzija od Instax modela, namijenjen je već postojećim korisnicima instant fotografije koji su u potrazi za unaprjeđenjem. Ima dovoljno dodataka i skrivenih postavki kako bi iznenadile i zabavile svakog korisnika, od filtera bljeskalice, leća i mogućnosti za stvaranje savršenih autoportreta. Automatsko podešavanje prave količine svjetla daje savršeno eksponiranu fotografiju pri svakom okidanju, ali ima i mogućnosti duge, višestruke i *color-flashed* ekspozicije za kreativne igre. Uz uređaj dolaze i dodaci bljeskalici, gelovi u čak četiri različite boje, koji donose brojne mogućnosti kod korištenja bljeskalice. [20]

Zbog kompleksnosti uređaja, moguće je da upoznavanje s uređajem i njegovim načinom rada potraje i do nekoliko dana, ali uz cijenu s kojom dolazi, ovaj uređaj je pravi ulov i pametna investicija.

2.4.5. Polaroid 600 Type

Slika 21. Polaroid novi Model 600

(http://cdn.shopify.com/s/files/1/1162/8964/collections/600_Platform_Thumbs-600px_grande.png?v=1461054101)

Kada je Polaroid tvrtka najavila prestanak proizvodnje filmova za Polaroid fotografske aparate, Impossible Project je osnovan u pokušaju da spasi instant fotografiju. Kupili su zadnju tvornicu, par dana prije samog zatvaranja, unatoč činjenici da su uređaji već bili rastavljeni i formule uništene. Posljednjih osam godina su pokušavali obnoviti i renovirati klasične Polaroid uređaje poput Modela 600, i tako je nastao novi model Polaroida 600 (Slika 21.). Savršen je za početnike koji žele original Polaroid fotografski aparat, a kako ima samo par postavki, može se namjestiti žarišna duljina i svjetlina fotografije. Retro dizajn ovog fotografskog aparata mu omogućuje da se istakne među ostalim Polaroidima. [21]

2.4.6. I-1

Slika 22. Instant fotografski aparat I-1

(<https://petapixel.com/assets/uploads/2016/12/instant-800x713.jpg>)

I-1 model (Slika 22.) također stvoren u Impossible Projects-u, je prvi novi fotografski aparat u posljednjih dvadeset godina koji je dizajniran za stari Polaroid format filma. Uređaj ima prstenastu bljeskalicu kojom se omogućuje fotografiranje u svakom okruženju, a također ima opciju kontrole putem iPhone-a i Android pametnih uređaja putem posebne aplikacije. Jednom kad je spojen s kamerom putem Bluetooth-a, može se kontrolirati gotovo sve, od otvora blende, do brzine okidača kao i eksperimentirati s dvostrukom ekspozicijom i sa zapisima svjetla. Jedan od najskupljih modela, I-1 je investicija za one koji su jako privrženi instant fotografiji. [22]

2.4.7. Polaroid Snap i Snap Touch

Slika 23. Fotografski aparat Polaroid Snap

(<https://www.polaroidsnapcamera.com/media/wysiwyg/media/collage-frontpage-camera.jpg>)

Minute čekanja da se fotografija razvije su otišle u zaborav dolaskom novog Polaroid modela Snap (Slika 23.) koji momentalno razvija sliku na papir, a jeftiniji je od klasičnog Instax filma. Fotografski aparat sam namješta i kontrolira postavke za svaku fotografiju posebno i može printati u punoj boji, crno, bijelo ili sepia. Umetanjem memorijske kartice se spremaju sve fotografije na nju, kako bi se naknadno mogle koristiti i dijeliti putem bilo koje društvene mreže. Osim standardnog Snap modela, postoji i Snap Touch, čiji je zaslon osjetljiv na dodir što dodatno olakšava korištenje uređaja i namještanje postavki. [23]

Zink papir sadrži više slojeva, donji sloj s ljepilom osjetljivim na pritisak, slojeve osjetljive na toplinu s cijan, magenta i žutom bojom u bezbojnom obliku, i gornji zaštitni sloj. Boja nastaje kontroliranjem duljine i intenziteta toplinske energije. Slojevi koji stvaraju boje sadrže bezbojne kristale amorfnih boja. Ove boje tvore mikrokristale njihovih bezbojnih tautomera, koji se pretvaraju u obojeni oblik otapanjem i zadržavanjem boje. Žuti sloj je najgornji sloj i osjetljiv je na kratke pulseve topline visokih temperatura. Magenta sloj je u sredini, osjetljiv na duže pulseve umjerene temperature. Cijan sloj je najdonji, a osjetljiv je na duge impulse nižih temperatura. Slojevi su odvojeni tankim međuslojevima, koji djeluju kao toplinska izolacija smanjujući propusnost topline. [24]

3. PRAKTIČNI DIO

Instant fotografija, ili barem njen duh, živi i danas. Tome svjedoče, osim novih modela instant fotografskih aparata, i brojne druge mogućnosti simuliranja instant fotografija i starih polaroida.

U ovom dijelu rada, instant fotografija će biti predstavljena kroz korištenje Fujifilm Instax mini 8 fotografskog uređaja, obrađivanje digitalne fotografije u Photoshopu kako bi se pokušao postići izgled stare polaroid fotografije i kroz obradu digitalne fotografije u *online editoru*, Picmonkey-u.

Namjera je bila usporediti fotografije dobivene Polaroid Land Modelom 1000 s onima fotografiranim Instax mini 8 fotografskim aparatom (*Slika 24.*), ali u Zagrebu nije bilo moguće pronaći SX-70 film u boji za stari Polaroid.

Slika 24. Polaroid Land Camera 100 i Instax mini 8

3.1. Fujifilm Instax mini 8

Fujifilm Instax mini 8 je fotografski aparat za instant fotografiju. U Hrvatskoj ga nije teško pronaći jer ga mnoge trgovine elektroničnih uređaja prodaju, kao i trgovine fotografskom opremom. Ovaj model je zaludio svijet i društvene mreže zbog specifičnog izgleda i velikog izbora boja. Uređaj nema naprednih postavki, lagan je za korištenje i samim početnicima jer je potrebno samo namjestiti kadar i kliknuti prednje dugme. Cijena uređaja u Hrvatskoj se kreće od 600 do 700 kuna, a paket filma (10 papira) košta do 150 kuna. (Slika 25.)

Slika 25. Fujifilm Instax mini 8 fotografski aparat s kutijom u kojoj dolazi i 2 paketa filma

Na prednjoj strani objektiva se nalazi dugme za okidanje fotografije, a kod objektiva se nalazi pomični prsten s oznakom koji se namješta na način da fotografski aparat sam procjeni osvjetljenje prizora koji se želi fotografirati i ikona tog *modea* svijetli. Tada je potrebno pomični prsten namjestiti da oznaka na njemu bude na ikoni kraj koje svijetli crveno svijetlo. (Slika 26.)
Fotografski aparat sam fokusira i par sekundi nakon okidanja iz uređaja izlazi fotografija te slika postaje vidljiva nakon tridesetak sekundi. Fotografije su uslikane na dnevnom svijetlu na otvorenom. (Slika 27.) (Slika 28.)

Slika 26. Prikaz objektiva i pomičnog prstena s oznakom

Slika 27. Instax mini 8 i dvije fotografije fotografirane njim

Slika 28. Fotografije rode i zagrebačkog tramvaja fotografirane Instax mini 8 modelom

3.2. Simulacija polaroid fotografije u Photoshopu

Adobe Photoshop je najpoznatiji grafički računalni program za obradu fotografija. Jako je kompleksan pa je korisnicima potrebna barem osnovna razina znanja korištenja, do koje nije teško doći gledajući YouTube tutoriale. Odabrana je digitalna fotografija (Slika 29.) koja će obradom u Photoshopu dobiti izgled polaroid fotografije.

Osim digitalne fotografije, potrebno je pronaći i fotografiju klasičnog polaroid okvira (Slika 30.), te ih skupa otvoriti u Photoshopu (Slika 31.). Prvo se isključi vidljivost fotografije s motivom kako bi se pomoću *Magic Wand Tool*-a mogao označiti prostor unutar okvira u kojem će se nalaziti fotografija (Slika 42.).

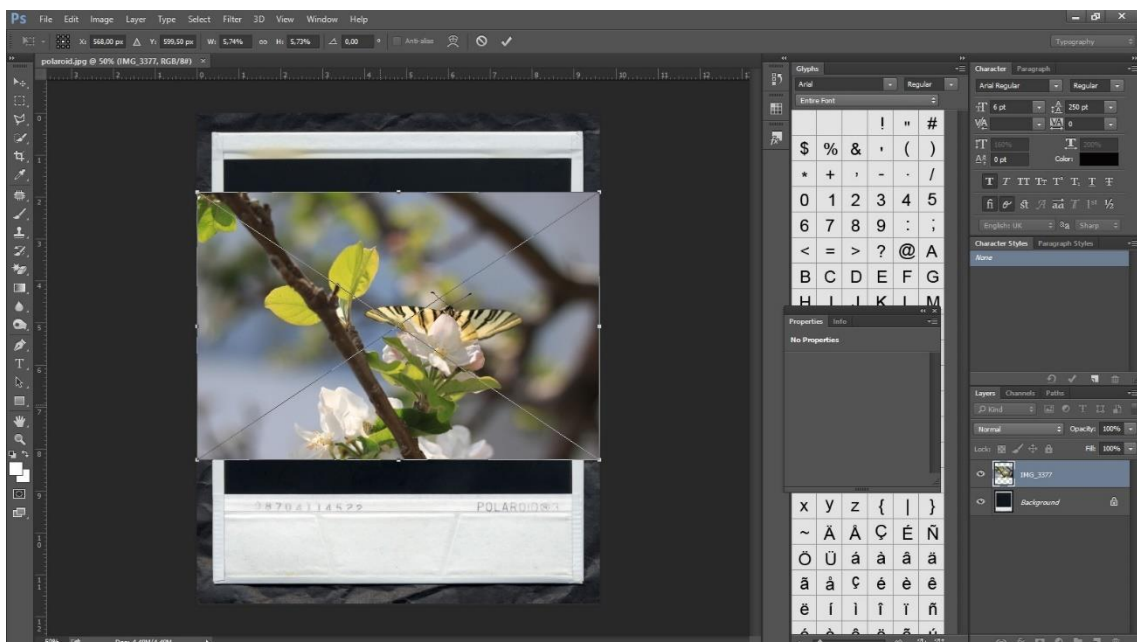
Nakon toga je potrebno ponovno uključiti vidljivost fotografije (Slika 43.), kliknuti Layer Mask i imamo fotografiju unutar okvira. Zatim se namješta *Hue/Saturation* (Slika 34.) i dodaje Sepia ton fotografiji (Slika 35.) kojeg je preko opcije *Clipping Mask* moguće postaviti samo unutar okvira fotografije (Slika 36.). Za kraj se smanjuje *Opacity* Sepia efekta i posvjetljuje fotografija bijelim *brushem* (Slika 37.) te se dobije simulacija polaroid fotografije (Slika 38.).

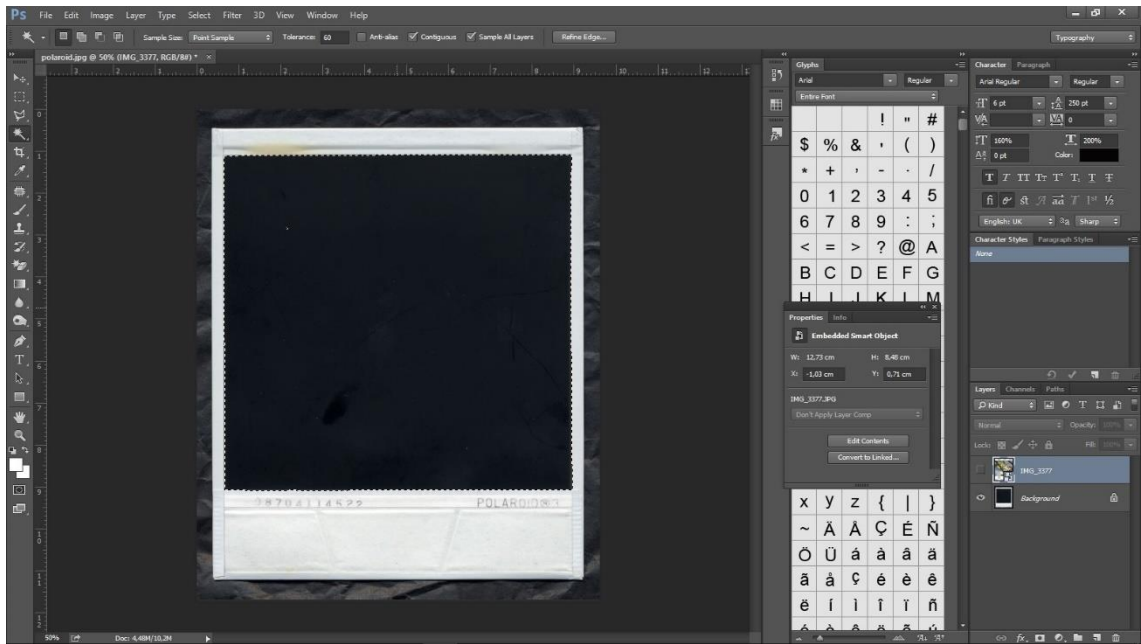
Slika 29. Fotografija odabrana za obradu

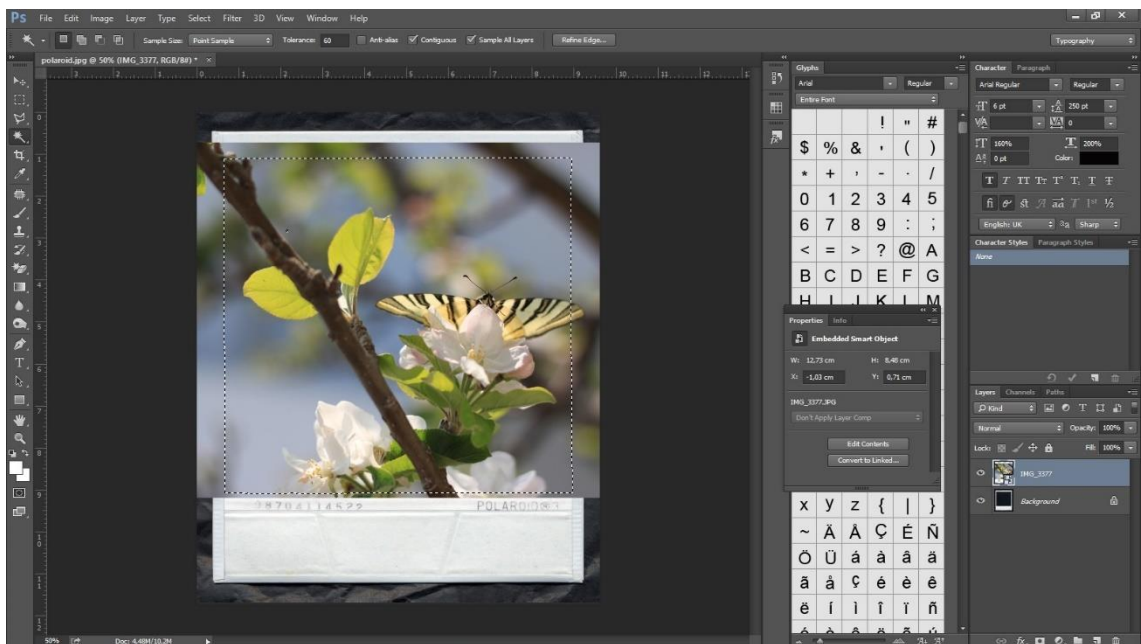
Slika 30. Stock fotografija Polaroid okvira
(<http://lured2stock.deviantart.com/art/Polaroid-3262470>)

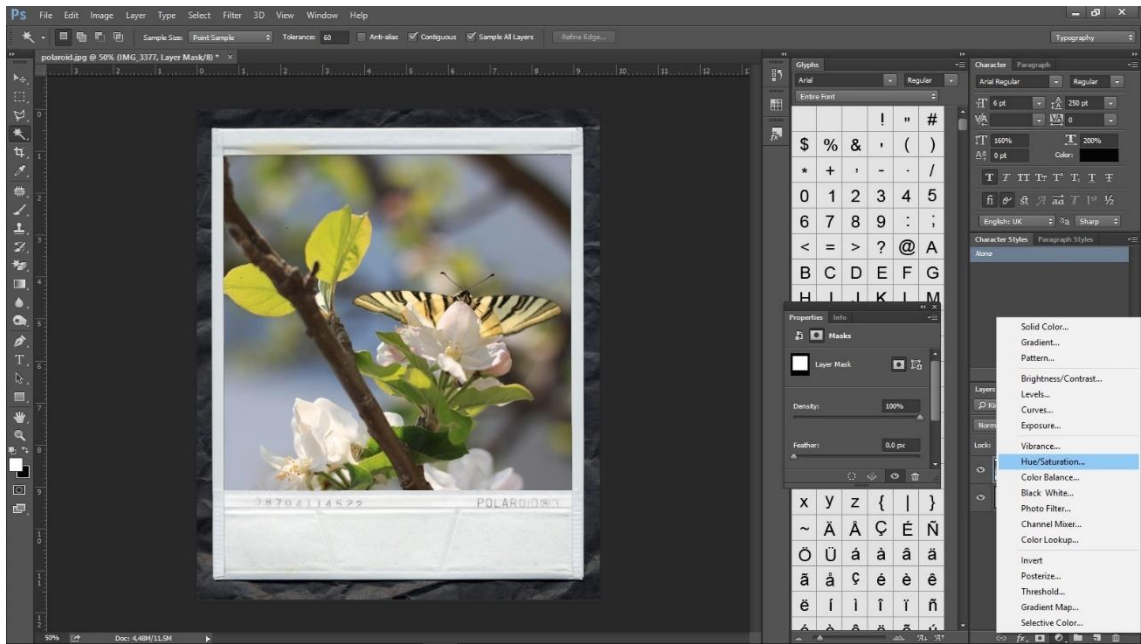
Slika 31. Otvaranje odabrane fotografije i stock okvira u Photoshopu

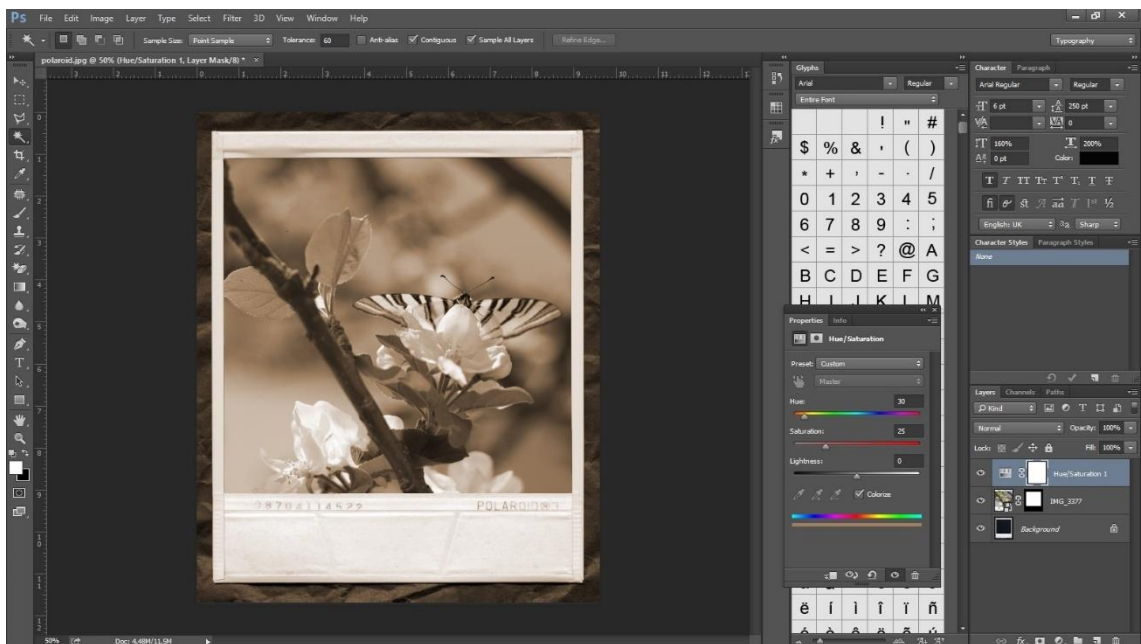
Slika 32. Označavanje područja unutar okvira gdje se ubacuje fotografija

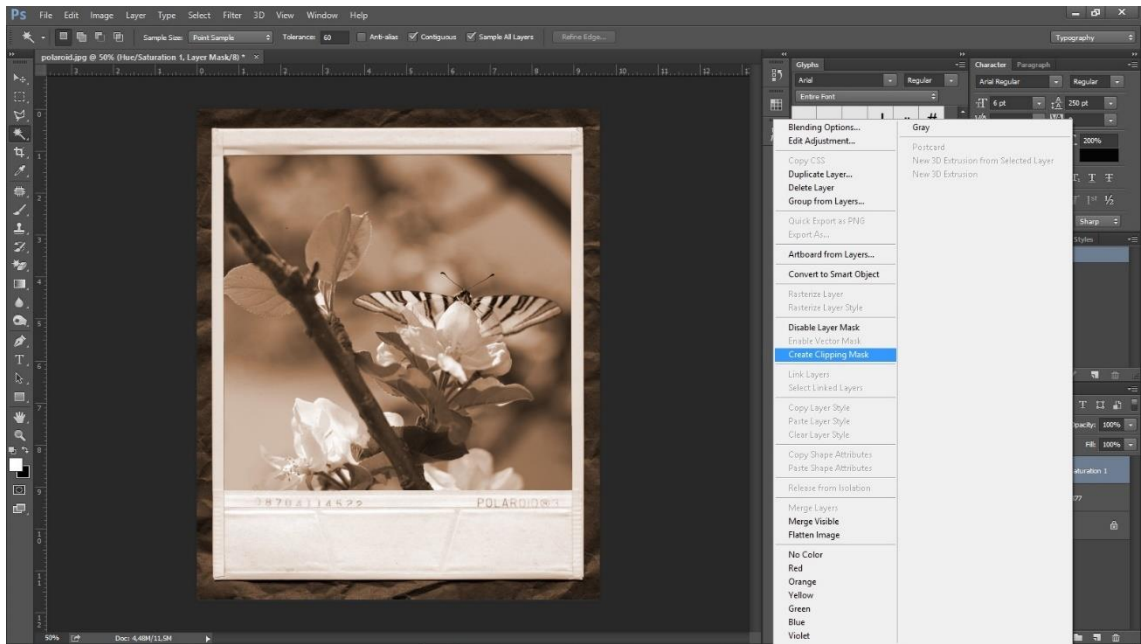
Slika 33. Pozicioniranje fotografije i motiva unutar okvira i stvaranje layer maske

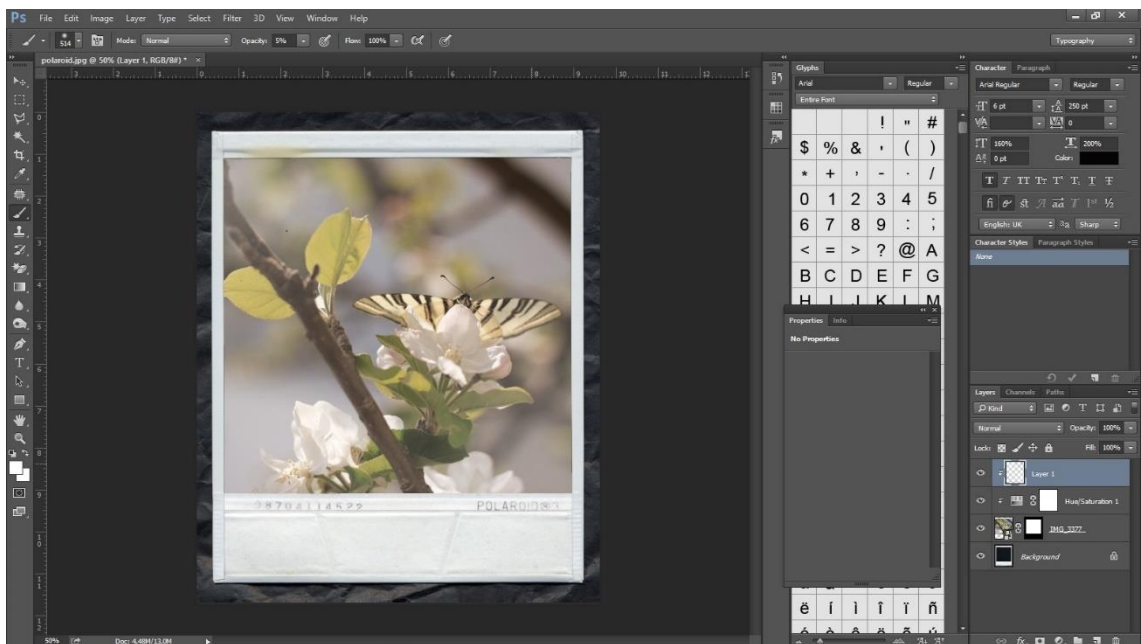
Slika 34. Obrada fotografije kako bi se dobio bljeđi izgled

Slika 35. Dobivena sepia fotografija

Slika 36. Pozicioniranje sepia efekta samo na fotografiju preko clipping maske

Slika 37. Smanjivanje jačine efekta preko opacity mode-a i izbjeljivanje rubova brushem

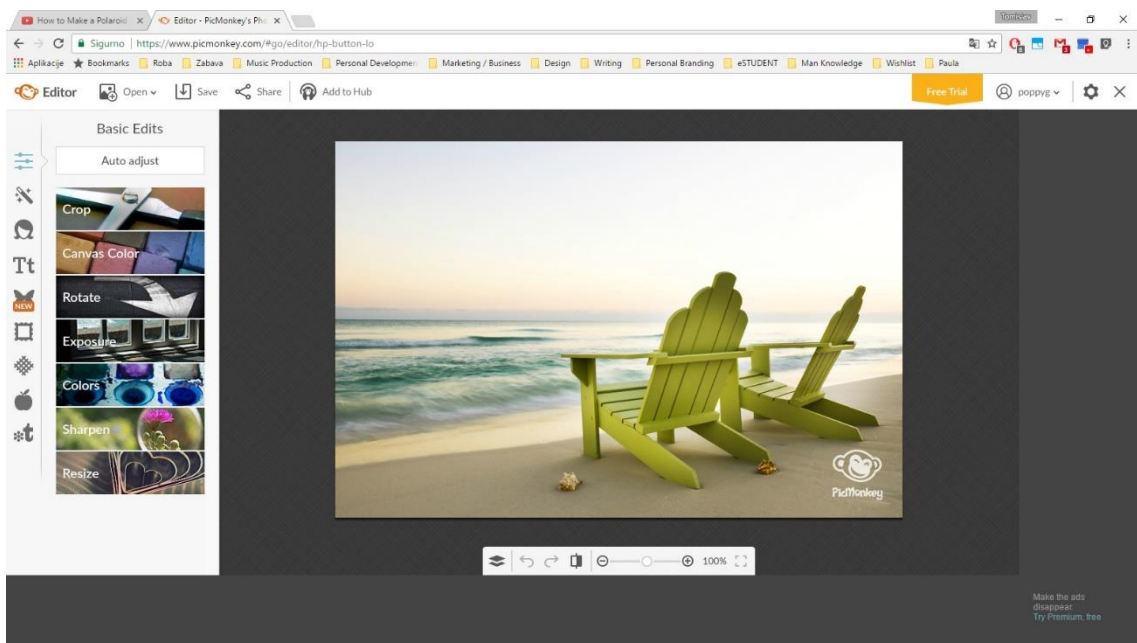
Finalni rezultat:

Slika 38. Finalni rezultat obrade u Photoshopu

3.3. Simulacija polaroid fotografije u *online editoru* Picmonkey

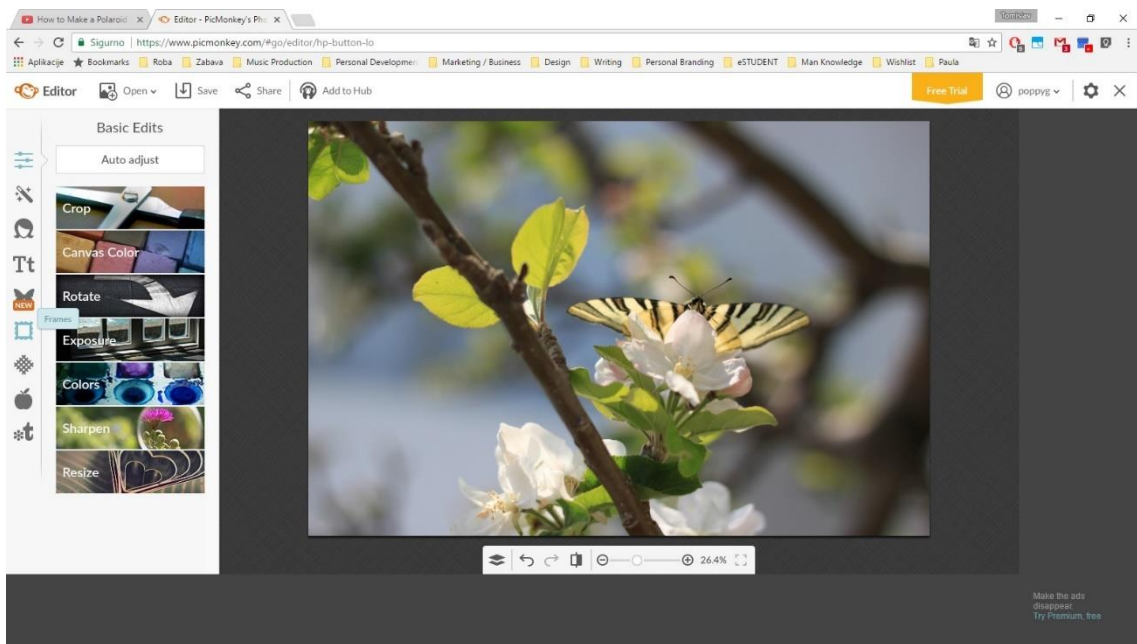
Picmonkey (<https://www.picmonkey.com>) (Slika 39.) je *online editor* koji omogućuje obradu fotografija i onima koji nisu poznavatelji rada u Photoshopu. Ovaj editor ima i Polaroid okvir koji automatski reže i obrađuje fotografiju kako bi izgledala kao Polaroid fotografija. Okvir se također može i rotirati, a intenzitet efekta se može smanjivati i povećavati po želji te također ima opciju postavljanja transparentne pozadine kako bi se fotografija mogla spremirati i u png obliku.

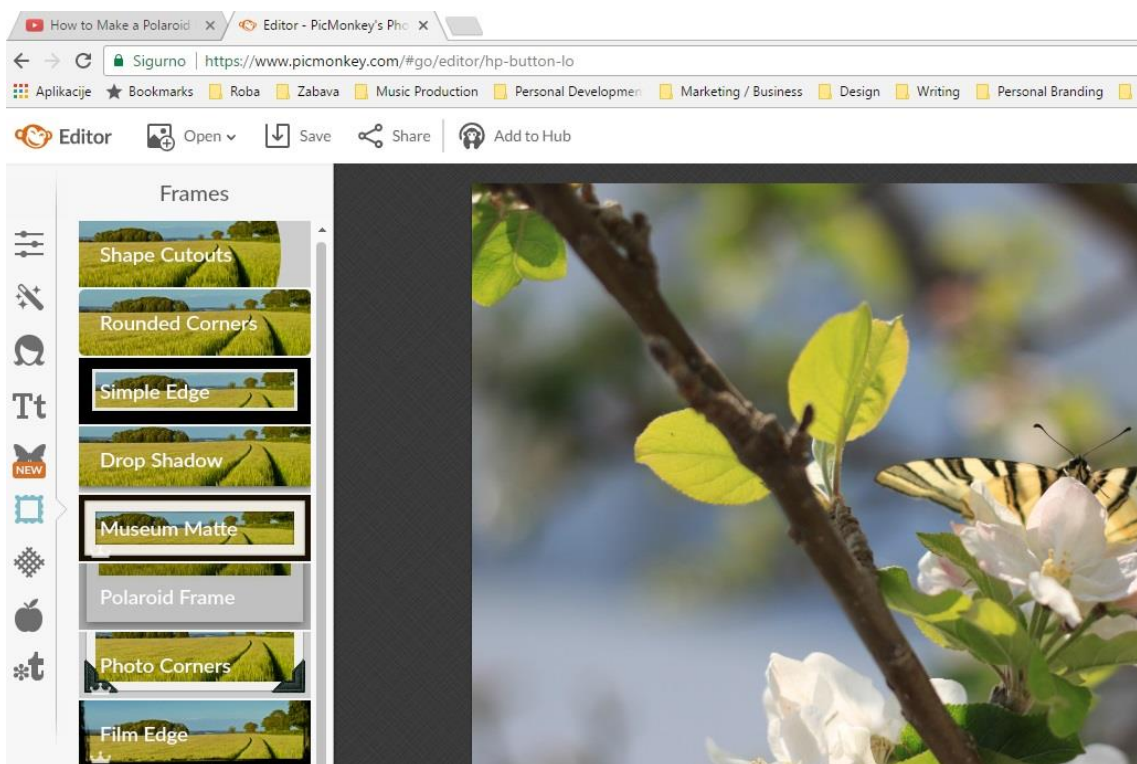
Slika 39. Izgled naslovne stranice Picmonkey editora

(<https://www.picmonkey.com>)

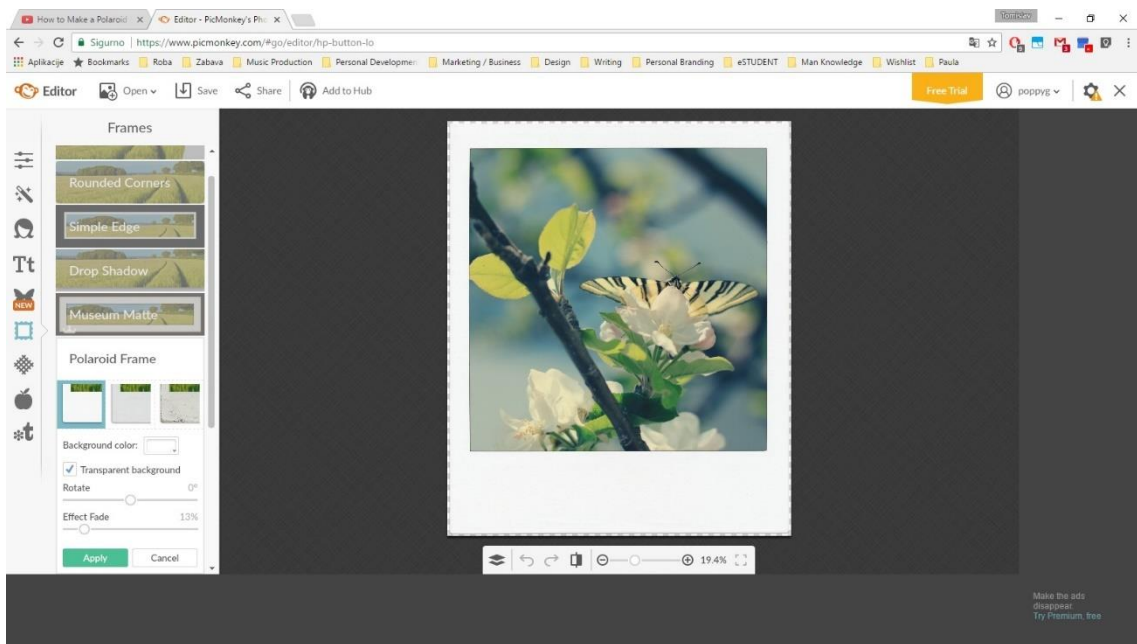
Za obradu fotografije u ovom editoru je potrebno prvo učitati fotografiju odabranu za obradu (Slika 40.), zatim u izborniku ponuđenih okvira pronaći Polaroid Frame (Slika 41.) te kliknuti na njega kako bi se efekt primio na fotografiju. Moguće je smanjivati i povećavati intenzitet jačine efekta (Slika 42.), kao i rotiranje fotografije. Praktički jednim klikom, digitalna fotografija postaje polaroid fotografija. (Slika 43.)

Slika 40. Uploadanje odabrane fotografije za obradu

Slika 41. Polaroid Frame opcija u izborniku okvira

Slika 42. Odabiranje Polaroid Frame efekta i namještanje intenziteta efekta

Finalni rezultat:

Slika 43. fotografija dobivena obradom u Picmonkey-u

4. REZULTATI I RASPRAVA

Instant fotografija je tema koja je poljuljala prošlo stoljeće, ali i danas živi i dio je moderne kulture. Za tako opširnu i bitnu temu, čudno je da u Hrvatskoj nije toliko zastupljena u fotografskim knjigama i literaturi je jako teško pronaći. Postoje mnoge zbirke instant fotografija i knjige o fotografima koji su bili njeni pobornici, ali jako je malo stručnih knjiga koje govore o povijesti instant fotografije i načinu na koji funkcioniraju instant uređaji i filmovi.

Razumijevanje ove teme nije nimalo lako onima koji se tek žele upoznati s njom jer postoje ograničenja u izvorima informacija koje se mogu pronaći. Mnoge strane knjige postoje, ali nisu prevedene na hrvatski pa ih tako i nije moguće pronaći u hrvatskim knjižnicama.

Korištenje starih modela Polaroid fotografskih uređaja danas je jako teško, unatoč proizvodnji odgovarajućih filmova od strane Impossible Projecta. U Hrvatskoj nije lako pronaći filmove, dok se rabljeni i stari, ali funkcionalni fotografski uređaji lako pronađu u oglasima ili negdje duboko zakopani u starim ladicama ili na tavanima. U trgovinama se mogu kupiti novi Instax modeli instant fotografskih aparata, kao i filmovi i raznobojni dodaci za njih, ali filmovi su poprilično skupi iako je sam fotografski aparat poprilično jeftin. Kupnja preko eBay-a je trenutno jedini način kako doći do filmova za Polaroid, a s obzirom da ima mnogo loših kopija filmova i online prodavača koji ih predstavljaju kao originalne, može se reći i da je rizično. Novi Polaroid Snap koristi film sa Zink tehnologijom te je cijena jednog paketa čak 3 puta jeftinija od paketa filma za Instax Mini modele, ali je zato sam fotografski uređaj duplo skuplji.

Dok će neki dubljeg džepa biti spremni izdvajati novce za fotografski aparat i nove filmove, ostali će se morati zadovoljiti digitalnim fotografijama koji će svoj Polaroid stil dobiti uređivanjem u Photoshopu, ili za one manje vješte, u brojnim *online editorima* na internetu koji svaku fotografiju mogu pretvoriti u Polaroid samo jednim klikom.

5. ZAKLJUČAK

Polaroid modeli, koji sežu iz 1940-ih godina, nisu izumrli čak ni nakon zatvaranja tvrtke koja ih je proizvodila, već su prošli metamorfozu dolaskom u moderno doba. Stariji modeli još uvijek imaju privrženu publiku koja nastoji održati tradicionalnu instant fotografiju na životu.

Za razliku od konzervativnih pobornika ove vrste fotografije, noviji i moderni modeli mahom zauzimaju tržište i osvajaju mlađu populaciju koja ih promovira putem društvenim mreža i raznih internetskih kanala. Polaroid fotografski aparati unaprjeđivani su tehnički i dizajnom kako bi ih šira publika mogla koristiti. Modernizirao se i izgled i način korištenja, te razvijanja filma, pružajući tako novi doživljaj prilagođen modernom dobu i zahtjevima potrošača; od starih i teških Polaroida došli smo do malih, lakih i šarolikih modela i raznih dodataka fotografskom aparatu poput personaliziranih futrola, okvira za fotografije, albuma, filter leća i polaroid papira različitih dizajnova koji čine ovaj uređaj još zanimljivijim i jedinstvenijim. Proizvod se mijenja skupa s publikom koja ga koristi.

Moderne mini verzije dokazuju da ovaj model nije zastarjeli i još jedan davno zaboravljeni klasični fotografski aparat, nego se unaprjeđuje i modernizira što nije uobičajeno za klasične fotografske aparate. Novi polaroidi su se ispostavili kao pun pogodak jer populacija još uvijek ima želju vidjeti fotografiju odmah nakon fotografiranja, a o popularnosti proizvoda u prošlosti nam svjedoči takozvani „polaroid okvir“ koji je i dan danas popularan i koristi se kod uređivanja digitalnih fotografija. Ovaj uređaj je rastao i mijenjao se zajedno s publikom koja ga koristi te i dan danas, zbog lakog načina rukovanja i upotrebe, omogućuje svakome da bude fotograf i odmah ima razvijene fotografije, koje osim sentimentalne važnosti, imaju i estetski jako lijep i zanimljiv izgled.

Kakvi god zaljubljenici instant fotografskih aparata bili, široki spektar ponude ovih uređaja, omogućuje svakom da uživa i dandanas u jedinstvenom iskustvu koje samo instant fotografija može pružiti, a to je momentalno uživanje u zapisu par sekunda nakon okidanja.

6. LITERATURA

Web:

- 1) Mikota M., Kreacija Fotografijom, Čvorak Zagreb 2000. (str. 146.)
- 2) <http://shootoldschool.com/introduction-to-polaroid/> 11.6.2017.
- 3) <http://shootoldschool.com/history-of-polaroid/>11.6.2017.
- 4) <http://www.24sata.hr/tech/malo-je-glomazan-ali-polaroid-fotic-odmah-ce-isprintati-slike-272415> 11.6.2017.
- 5) Bailey A. i Holloway A., Dorling Kindersley Limited, London, Sve o fotografiji, Mladost 1979. (prevela Morana Kukec)
- 6) <http://shootoldschool.com/%D1%82ypes-of-polaroid-films/> 13.6.2017.
- 7) <http://www.jutarnji.hr/arhiva/instant-fotografija-nakon-61-godinu-odlazi-u-povijest/3867420/> 13.6.2017.
- 8) <https://www.biography.com/people/david-hockney-9340738> 13.6.2017.
- 9) <https://www.britannica.com/biography/Ansel-Adams-American-photographer> 13.6.2017.
- 10) <https://web.archive.org/web/20080314191734/http://www.metmuseum.org/special/walkerevans/learn.htm> 13.6.2017.
- 11) <http://www.getty.edu/art/collection/artists/3653/lucas-samaras-american-born-greece-1936/> 13.6.2017.
- 12) <http://www.e-flux.com/announcements/38200/lucas-samaras-represents-greece-at-the-53rd-international-art-exhibition-la-biennale-di-venezia/> 13.6.2017.
- 13) <http://www.echonyc.com/~stone/Features/MaiMakIntro.html> 13.6.2017.
- 14) <http://www.makostudio.com/artist.php?view=bio> 13.6.2017.
- 15) <http://www.maripolitan.com/> 13.6.2017.
- 16) <http://modralasta.hr/clanak/andy-warhol-je-bio-ispred-vremena> 14.6.2017.
- 17) <http://warholfoundation.org/legacy/biography.html> 14.6.2017.
- 18) http://www.fujifilm.com/products/instant_photo/cameras/instax_mini_90/#features2 14.6.2017.

- 19) http://www.fujifilm.com/products/instant_photo/cameras/instax_300/features 14.6.2017.
- 20) <https://shop.lomography.com/en/cameras/lomo-instant-wide/lomo-instant-wide-white-single> 14.6.2017.
- 21) <http://www.independent.co.uk/extras/indybest/gadgets-tech/best-instant-cameras-2016-polaroid-fuji-lomo-a7173461.html> 14.6.2017.
- 22) <https://eu.impossible-project.com/products/impossible-i1-instant-analog-camera> 14.6.2017.
- 23) <http://www.polaroid.com/products/polaroid-snap-camera> 14.6.2017.
- 24) <http://computer.howstuffworks.com/mobile-photo-printer2.htm> 14.6.2017.